U C H W A Ł A

S E N A T U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

z dnia 29 października 2021 r.

w sprawie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 1 października 2021 r. ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

1) w art. 7 w ust. 5 skreśla się wyraz „roczny”;

2) w art. 18 w ust. 1 wyrazy „przekazywania informacji lub dokumentów,” zastępuje się wyrazami „udzielania informacji, w tym przekazywania dokumentów”;

3) w art. 24:
   a) w ust. 1 wyrazy „Kontrolowany, osoba przez niego upoważniona lub osoba, o której mowa w art. 105a ust. 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,” zastępuje się wyrazami „Kontrolowany lub osoba przez niego upoważniona”,
   b) w ust. 2 wyrazy „lub osoby, o których mowa w ust. 1,” zastępuje się wyrazami „lub osoba przez niego upoważniona”;

4) w art. 44 wyrazy „art. 32 ust. 1 lub art. 33 ust. 1” zastępuje się wyrazami „art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 33 ust. 1 i 3”;

5) w art. 47 w ust. 3:
   a) w pkt 1 po wyrazie „naruszenia” dodaje się wyrazy „zakazu, o którym mowa w art. 5”,
   b) w pkt 3 wyrazy „lub usunięcia jego skutków” zastępuje się wyrazami „zakazu, o którym mowa w art. 5, lub usunięcia skutków jego naruszenia”;

6) tytuł rozdziału 8 otrzymuje brzmienie:
„Przepisy przejściowe i końcowe”;

7) w art. 60:
a) w ust. 1 wyrazy „ustawy stosuje się przepisy ustawy” zastępuje się wyrazami „niniejszej ustawy stosuje się przepisy tej ustawy”,
b) w ust. 2 wyrazy „przepisy ustawy” zastępuje się wyrazami „przepisy niniejszej ustawy”;

8) art. 62 otrzymuje brzmienie:

„Art. 62. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

U Z A S A D N I E N I E

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 1 października 2021 r. ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi, proponuje wprowadzenie do jej tekstu 8 poprawek.

Senat uznał za konieczne uporządkowanie przepisów, które stanowią podstawę do żądania przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przekazania informacji lub dokumentów dotyczących praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową przez przedsiębiorcę i podmiot, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych. Zwrócono uwagę, iż norma art. 18 ust. 1 nie ma odzwierciedlenia w treści ust. 2, który określa zakres żądania Prezesa Urzędu. Przepis ust. 2 nie wskazuje, iż żądanie może dotyczyć przekazania dokumentów oraz stosuje odmienną terminologię od tej wskazanej w ust. 1 (mowa jest o udzielaniu informacji, a nie przekazywaniu informacji). W związku z tym, Izba proponuje doprecyzowanie powyższej regulacji. **Poprawka nr 2** zmierza do tego, aby w ramach udzielania informacji na żądanie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów możliwe było przekazywanie dokumentów.

Przepis art. 24 ust. 1 rozpatrywanej ustawy określa krąg osób zobowiązanych do dokonywania określonych czynności w ramach procedury kontrolnej (np. udzielanie żądanych informacji, umożliwianie wstępu do budynków kontrolowanego, udostępnianie i wydawanie dokumentów) na żądanie podmiotu dokonującego kontroli. Zakresem podmiotowym zostali objęci: kontrolowany, osoba przez niego upoważniona oraz osoba, o której mowa w art. 105a ust. 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przywołany przepis dotyczy pracownika kontrolowanego, który może być uznany za osobę, o której mowa w art. 97 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny oraz przywołanego świadka, którym powinien być funkcjonariusz publiczny, niebędący jednak pracownikiem organu przeprowadzającego kontrolę. O ile okazanie osobom wymienionym w art. 105a ust. 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, upoważnienia do kontroli oraz dokumentów ustalających tożsamość osób uczestniczących w kontroli jest rozwiązaniem nie budzącym wątpliwości (taką regulację zawiera art. 21 ust. 3 niniejszej ustawy) i stosowanym także na gruncie przepisów kontrolnych określonych w ustawie o ochronie konkurencji

i konsumentów, o tyle zastrzeżenie budzi szerszy udział tych osób w wykonywaniu czynności na polecenie podmiotu dokonującego kontroli, w szczególności, iż świadek, o którym mowa w tym przepisie, może nie być pracownikiem podmiotu kontrolowanego. Dodatkowo należy zauważyć, iż zakres umocowania pracownika podmiotu kontrolowanego, który wynika z art. 97 Kodeksu cywilnego jest ograniczony do „dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa", stąd też wątpliwym jest czy można uznać, iż pracownik ten jest umocowany także do dokonywania czynności określonych w art. 24 ust. 1 ustawy. Uwzględniając powyższe uwaga Izba przyjęła poprawkę zmierzającą do tego, aby wśród osób zobowiązanych do dokonywania określonych czynności w ramach procedury kontrolnej był wyłącznie sam kontrolowany lub osoba przez niego wskazana (**poprawka nr 3**).

Senat analizował także art. 44 w kontekście jego kompletności. Przepis ten przewiduje możliwość wydania decyzji nakładającej karę pieniężną za każdy dzień opóźnienia w wykonaniu decyzji, o których mowa w art. 31 ust. 1 (decyzja o uznaniu praktyki za praktykę nieuczciwie wykorzystującą przewagę kontraktową), art. 32 ust. 1 (decyzja dotycząca wykonania zobowiązań podjętych dobrowolnie przez stronę w zakresie zaprzestania stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową oraz określająca termin ich wykonania) oraz art. 33 ust. 1 (decyzja zobowiązująca stronę stosującą praktyki nieuczciwie wykorzystujące przewagę kontraktową do zaniechania działań, które mogą spowodować poważne i trudne do usunięcia szkody dla dostawcy albo nabywcy). Natomiast decyzje, o których mowa w art. 32 ust. 2 (decyzja zobowiązująca stronę do usunięcia skutków naruszenia zakazu stosowania praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową oraz wyznaczająca termin ich usunięcia) oraz art. 33 ust. 3 (decyzja przedłużająca czas obowiązywania decyzji wydanej na podstawie art. 33 ust. 1) nie zostały objęte normą z art. 44, tj. za opóźnienia w wykonaniu tych decyzji nie może być nałożona kara pieniężna. Izba nie znalazła uzasadnienia dla nieobjęcia tych decyzji normą art. 44, w związku z czym przyjęta została **poprawka nr 4**.

Poprawka nr 6 nadaje tytuł rozdziałowi 8 adekwatny do treści w nim zawartej; w rozdziale tym nie ma bowiem przepisów, które mogłyby być uznane za dostosowujące w rozumieniu § 35 Zasad techniki prawodawczej. Rozdział 8 zawiera wyłącznie przepisy przejściowe i końcowe, stąd też – uwzględniając regułę zawartą w § 53 Zasad techniki prawodawczej – powinny one zostać umieszczone w jednej jednostce systematyzacyjnej

(rozdziale) pod wspólnym tytułem odpowiadającym rodzajowi przepisów w nim zamieszczonych („Przepisy przejściowe i końcowe”).

Poprawka nr 8 modyfikuje przepis końcowy przewidując wejście ustawy w życie z zachowaniem 14-dniowej *vacatio legis*. Przyjmując tą poprawkę Senat zwrócił uwagę, iż przyjęty w ustawie termin jej wejścia w życie - 1 listopada 2021 r. - nie uwzględnia zarówno kalendarza prac nad ustawą oraz konstytucyjnych terminów przysługujących poszczególnym podmiotom (Senatowi, Prezydentowi RP) w procesie stanowienia prawa, co ostatecznie skutkować będzie wejściem ustawy w życie bez zachowania odpowiedniej *vacatio legis* albo wręcz z mocą wsteczną. Mając na względzie, że odpowiednia *vacatio legis* jest warunkiem uznania ustawy za zgodną z konstytucyjną zasadą demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji) Senat przyjął stosowną poprawkę.

Pozostałe poprawki mają charakter techniczno – legislacyjny:

1) **poprawka nr 1** skreśla zbędny wyraz;
2) **poprawka nr 5** doprecyzowuje przepis określający katalog okoliczności łagodzących mających wpływ na wysokość nakładanej kary pieniężnej;
3) **poprawka nr 7** doprecyzowuje przepis przejściowy z zastosowaniem zwrotów językowych przyjętych przy formułowaniu tego rodzaju przepisów.